

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 5Pc/19/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5722203071
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Nora Zátopková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2022:5722203071.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin JUDr. Norou Zátopkovou v právnej veci plnoletého dieťaťa X. P. W., B.. XX.X.XXXX, X. T., W. X a osoby povinnej platiť výživné T. W., B.. XX.X.XXXX, X. T., G. XXXX/1 o zvýšenie výživného

rozhodol:

I. Osoba povinná platením výživného T. W., B.. XX.X.XXXX je povinný platiť zvýšené výživné na plnoleté dieťa X. P. W., B.. XX.X.XXXX vo výške 230,- € mesačne od 1.1.2023, vždy do každého 20. dňa vopred.

II. Návrh plnoletého dieťaťa na zvýšenie výživného v sume 110,- € mesačne od 7.9.2022 do 31.12.2022 a v sume 70,- € mesačne od 1.1.2023 sa zamietá.

III. Týmto dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu v Martine č. k. 5Pc/6/2018-65 zo dňa 25.7.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 8CoP/4/2019-210 zo dňa 5.4.2019 v časti určenia výživného.

III. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Plnoleté dieťa podalo návrh na zvýšenie výživného dňa 7.9.2022. Návrhom žiadala zvýšiť výživné zo sumy 190 € na 300 € od mesiaca september 2022. Svoj návrh odôvodnila tým, že je študentkou 1. ročníka II. stupňa na Žilinskej univerzite v Žiline. Od štúdia na vysokej škole po ukončení bakalárskeho stupňa sa zvýšili jej výdavky, ktoré jej kompenzuje matka s ktorou žije v spoločnej domácnosti tak, ako to bolo doteraz. Mama jej pomáha financovať cestovné z Martina do Žilina v mieste štúdia, na stravu oblečenie, školské učebnice a podobne. Snažila sa privyrobiť si finančne aj brigádami, ale v súčasnej dobe jej rozvrh práce nedovoľuje vykonávať prácu viac ako dvakrát do týždňa. Otec jej okrem výživného, ktoré bolo určené súdom inak na nič neprispieva. Jej výdavky spočívajú aj v návšteve lekárov - zubného, očného, ženského, zakupuje si denne stravu v školskej jedálni. Na cestovanie nabíja tri dopravné karty, aby mohla účelne využívať dopravu.

2. Na výzvu súdu sa otec plnoletého dieťaťa písomne vyjadril, kde uviedol, že má za to, že štúdium na inžinierskom stupni nie je finančne náročnejšie ako to bolo na bakalárskom stupni. Zároveň jemu sa taktiež zvýšili výdavky. Poukázal na to, že s dcérou vzájomne nekomunikujú, neposiela mu ani informácie o návšteve školy. Sám sa snaží výdavky, ktoré má obmedziť. Kúpil si lacnejšie okuliare, oblieka sa podľa finančných možností. Snaží sa vzhľadom na svoj zdravotný stav absolvovať rehabilitácie tak, aby boli hrazené zo zdravotného poistenia. V minulosti bol práceneschopný. Užíva na bolesti injekcie, ktoré si musel hradieť vo výške 160 €. Jeho výdavky tak, ako v minulosti boli na bývanie, nakoľko býva s matkou a prispieva jej na byt, energie a stravu mesačne 400 €, má mobilný telefón na paušál vo výške 30 €, osobné poistenie 26,39€, ročnú platbu u zamestnávateľa za zodpovednosť za škodu 43,16 €, na šetriaci účet dáva mesačne 115 €, pokiaľ je to možné, napr., ak nie je práceneschopný. Nebežné výdavky sú

súvisiace s motorovým vozidlom, výmena opotrebovaných častí, STK, benzín a podobne. Kultúrny život a rôzne aktivity si finančne nemôže dovoliť. K vyjadreniu pripojil čestné prehlásenie matky o tom, že jej mesačne prispieva 400 € na bývanie, inkaso a stravu.

3. Plnoleté dieťa sa k vyjadreniu otca následne písomne vyjadrilo s tým, že žiada otca, aby jej pomohol doštudovať, resp. uhradiť zvýšené výdavky spojené so štúdiom. Jej matka vzhľadom na jej zdravotný stav pracuje na tri zmeny. Vo voľnom čase si hľadá brigády, aby pomohla dcére doštudovať. Taktiež je operovaná na chrbticu. Otec nemá iné vyživovacie povinnosti. Na okrem bežného výživného jej neprispieva ničím. Školské pomôcky si kupuje od starších spolužiakov, aby ju vyšli lacnejšie. Dopravné karty má tri, ktoré si pravidelne dobíja, aby mohla využívať autobus a vlak do Žiliny podľa toho, aké má spojenie a taktiež na dopravu v Žiline. Nie vždy je možné, aby si zabezpečila bezplatnú dopravu. Matka jej zakúpila nový monitor. Nevyhnutne bude potrebovať novú tlačiareň. Všetky zvýšené výdavky jej môže zatiaľ pomôcť zaplatiť len mama a z tohto dôvodu žiadala aj zvýšiť výživné zo strany otca.

4. Súd vo veci nariadil pojednávania na ktorých vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, potvrdením na návšteve školy plnoletého dieťaťa. Rozhodnutím Okresného súdu v Martine vo veci sp. zn. 5Pc/6/2018, čestným prehlásením matky otca plnoletého dieťaťa, potvrdeniami o výdavkoch plnoletého dieťaťa, potvrdením o príjme matky plnoletého dieťaťa, potvrdeniami o výdavkoch matky plnoletého dieťaťa, potvrdením o príjme a výdavkoch otca plnoletého dieťaťa a zistil nasledovný skutkový stav.

Naposledy bolo určované výživné na plnoleté dieťa rozsudkom Okresného súdu v Martine č.k. 5Pc/6/2018-65 zo dňa 25.7.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline 8Cop/4/2019-210 zo dňa 5.4.2019. Po zistení rozhodných skutočností pre určenie výživného súd zvýšil výživné na sumu 160 € mesačne od 28.2.2018 a povolil splácať zameškané splátky. Krajský súd v Žiline rozsudok okresného súdu zmenil a osobu povinnú platením výživného zaviazal k povinnosti prispievať na výživu plnoletého dieťaťa Veroniku Kordovú sumou 160 € mesačne od 28.2.2018 do 31.8.2018 a od 1.9.2018 ďalej sumou 190 € mesačne, vždy do každého 20. dňa vopred. V tej dobe bola Veronika študentkou tretieho ročníka Obchodnej akadémie v Martine. Bývala so svojou matkou v 2-izbovom byte a jej matka v tejto dobe mala priemerný čistý mesačný zárobok 743,51 €. Matka, ani otec dieťaťa iné vyživovacie povinnosti nemali. Otec dieťaťa v roku 2018 mal priemerný čistý mesačný zárobok 707,42 € zisťovaný k 1.9.2018. Následne v odvolacom konaní krajský súd ustálil príjem otca, ktorý za obdobie od septembra 2018 do februára 2019 bol vo výške 978,86 € mesačne. Vzhľadom na zvýšený príjem na strane otca odvolaní súd zvýšil výživné od 1.9.2018 na sumu 190 €, pričom v tomto období otec žil a býval v byte so svojou matkou, ktorej prispieval na stravu a bývanie.

5. Plnoleté dieťa 7.9.2022 podalo návrh na zvýšenie výživného s odôvodnením, že v čase podania tohto návrhu bola už študentkou vysokej školy, a to prvého ročníka inžinierskeho štúdia v študijnom programe Ekonomika a manažment podniku, a to od 1.9.2022. Na jej strane bol predpoklad, že za obdobie približne 1,5 roka ukončí vysokú školu a preto žiadala pomôcť s úhradou zvýšených výdavkov. Naďalej tak, ako v predchádzajúcom konaní bývala doma so svojou matkou. Do Žiliny dochádzala na vysokú školu, teda nebola tam na internáte. Podľa rozvrhu aktuálneho v čase konania mala školu od pondelka do štvrtka, do Žiliny chodila vlakom, autobusom tak, ako to bolo možné a ako jej to vyhovovalo podľa rozvrhu v škole. Niekedy cestuje aj zadarmo, ale iba v tom prípade, že zostanú lístky, ktoré si vie takýmto spôsobom zabezpečiť. Dva krát do týždňa je v škole až do 19. hodiny, je to utorok a v stredu, preto musí chodiť vlakom, ktorý je v tej dobe dostupný do Martina. Stravuje sa v škole, kde obed stojí 3,80 €. Výdavky, ktoré mala špecifikovala ako výdavky na študijne pomôcky, kancelársky papier, toner, ďalšie bežné výdavky ako je oblečenie, hygiena, telefón, zdravotná starostlivosť, ktoré v podstate zostali z časti nezmenené oproti predchádzajúcemu konaniu.

6. Pokiaľ išlo o jej matku táto bola zamestnaná v Univerzitej nemocnici v Martine a jej priemerný mesačný zárobok za obdobie predchádzajúce rozhodnutiu súdu o zvýšení výživného bol 1.077,87 € čistého. Súdu boli predložené výdavky matky plnoletého dieťaťa v súvislosti s bývaním a to trvalé príkazy na úhradu elektrickej energie vo výške 24,- €, inkaso 15,- €, hypotekárny úver 103,- €, sporenie pre dcéru 50,- € mesačne, poplatky za Orange 80,- € (matka s dcérou), poplatok do SVB 140,- € mesačne. V roku 2018 mala priemerný čistý príjem 743,51 €.

7. U otca plnoletého dieťaťa bolo zistené, že naďalej býva so svojou matkou, ktorej prispieva na stravu, bývanie, obedy v robote má po 5,80 €. Poukazoval na svoj zdravotný stav, ktorý mal zlý aj v čase predchádzajúceho rozhodnutia, preto má zvýšené výdavky na lieky a to na vysoký tlak, pečeň, infúzie na chrbticu, s ktorou má dlhodobé problémy. Uviedol, že za obdobie od rozhodnutia o poslednom výživnom minul na lieky 1.332,- € (od roku 2018). Platí si telefón s paušálom v O2 21,- €, v lete sa snažil chodiť do roboty na bicykli, aby ušetril finančné prostriedky na pohonné hmoty. Za auto si platím povinné zmluvné poistenie ročne 118,- €, v súvislosti s STK a diagnostikou pôjde v nasledujúcom období a výdavok s tým spojený bude 400- €. Okrem toho si platí poisťku 26,- €, zaplatil si kurz na vysokozdvížny vozík 84,- € s predpokladom získania novej práce v prípade, že by jeho zamestnávateľ ako organizácia ukončila činnosť.

8. Na strane otca bolo zistené, že v roku 2018 pri určení výšky výživného krajským súdom od 1.9.2018 jeho príjem bol vo výške 978,86 € (z tohto určené výživné 190,- €). V čase rozhodovania súdu o zvýšení výživného v roku 2022 jeho priemerný mesačný zárobok bol 921,15 € s tým, že v poslednom roku bol otec dva krát PN, kedy sa mu podstatným spôsobom znížil príjem, čo ovplyvnilo aj priemerný mesačný zárobok. Išlo o mesiace december 2021 a august 2022.

9. Nárok plnoletého dieťaťa bol posudzovaný v súlade s nasledovnými zákonnými ustanoveniami Zákona o rodine.

10. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného na maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možno len na návrh.

11. Podľa § 62 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

12. Podľa § 62 ods. 4, 5 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorí z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

13. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti a možnosti a majetkové pomery povinného.

14. Citované zákonné ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine umožňuje v prípade, ak nastala zmena pomerov zmeniť aj dohody súdne rozhodnutia o výživnom. Takáto zmena je prípustná od času, kedy došlo k zmene pomerov, resp. u plnoletého dieťaťa od podania návrhu. V roku 2018, kedy bolo naposledy rozhodované o výške výživného na plnoleté dieťa mal súd preukázané, že táto bola študentkou 3. ročníka Obchodnej akadémie v Martine. S matkou žila v spoločnej domácnosti, rodičia nemali žiadnu inú vyživovaciu povinnosť a táto skutočnosť pretrvala aj z rozhodnutia súdu v predmetnej veci. Na strane matky bol zistený v danom období čistý mesačný príjem 743,51 €, u otca 978,86 €. U rodičov nedošlo k zmene bytových pomerov, avšak u plnoletého dieťaťa došlo k podstatnej zmene pomerov v tom, že ukončila štúdium strednej školy v mieste bydliska a začala študovať na vysokej škole v Žiline, kde v čase rozhodovania súdu o zvýšení výživného bola študentkou 1. ročníka inžinierskeho štúdia. Teda za obdobie od posledného určenia výživného v roku 2018, kedy došlo k zvýšeniu výživného, zmena výživného nebola v žiadnom rozsahu, ani zo strany otca nedošlo k úhrade iných výdavkov, ako bežného výživného vo vzťahu k dcére. Plnoleté dieťa špecifikovalo výdavky, ktoré so štúdiom má, teda iný spôsob zabezpečenia si študijnej literatúry, dochádzanie do školy (na internáte v Žiline nebyva), zabezpečenie si technických pomôcok, ako je nový monitor na počítač, tlačiareň. U rodičov plnoletého dieťaťa, aj u plnoletého dieťaťa bolo preukazované, že majú zvýšené výdavky so zhoršeným zdravotným stavom a s tým spojené užívanie liekov, čo taktiež navyšuje výdavky u každého z nich.

15. Súd dospel na základe vykonaného dokazovania, preukázania rozhodných skutočností v prejednávanej veci, že je dôvodné zvýšiť výživné na plnoleté dieťa a to ale len v rozsahu 40,- € mesačne,

nakoľko na strane otca plnoletého dieťaťa nedošlo k zvýšeniu príjmu, ktorý by odôvodňovalo zvýšenie výživného na sumu 300,- € tak, ako to uplatnilo plnoleté dieťa. Súd v podstate zvýšil výživné o 40,- €, čím aspoň čiastočne bude môcť plnoleté dieťa vykryť zvýšené výdavky, ktoré má v súvislosti so štúdiom na vysokej škole. Výživné bolo zvýšené od 1.1.2023 z toho dôvodu, že pokiaľ by súd priznal zvýšené výživné za obdobie od podania návrhu, t.j. od septembra 2022, u otca by došlo k zameškanému výživnému v rozsahu, ktoré by podľa názoru súdu nebol schopný zo svojho príjmu hrať (bežné výživné 190,- € platí pravidelne). Z tohto dôvodu súd výživné za obdobie od podania návrhu do 31.12.2022 zamietol a od 1.1.2023 zamietol návrh plnoletého dieťaťa na zvýšenie výživného o sumu 70,- € mesačne. Za predpokladu, že plnoleté dieťa ukončí štúdium v riadnom termíne, je obdobie jeho štúdia približne 1,5 roka, kedy je v možnostiach a schopnostiach otca pomôcť dokončiť štúdium a vytvoriť si podmienky na strane plnoletého dieťaťa na to, aby sa zamestnalo a zostalo samostatné.

Tu súd konštatuje, že schopnosti na strane rodičov predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti. Rozumejú sa s nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby rodiča, zdravotným stavom, vlohami, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavia v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Majetkové pomery rodiča umožňujú komplexne posúdiť situáciu, životnú úroveň rodiča pre potreby výživného. Keďže príjmové pomery samé o sebe neposkytujú úplný obraz o situácii povinného rodiča. Subjektívne schopnosti rodiča sa môžu realizovať v rámci reálnych daných možností, ktoré určuje aj reálna situácia na trhu práce a podobne. V danom smere si otec plnoletého dieťaťa zabezpečoval aj kurzy pre možné ďalšie uplatnenie v prípade, že to v jeho zamestnaní bude potrebné. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Pokiaľ by teda išlo o takéto, ide o úvery, pôžičky, ktoré by neboli použité na uspokojenie primeraných životných potrieb. V danej prejednávanej veci súd takéto výrazné výdavky nezistil.

Na druhej strane rozsah vyživovacej povinnosti rodiča je limitovaný odôvodnenými potrebami dieťaťa, ktoré sú závislé od konkrétneho fyzického veku, jeho duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu prípravy na budúce povolanie a uplatnenie sa v spoločenskom živote. V danom prípade súdu boli predložené nevyhnutné výdavky, ktoré plnoleté dieťa má a je všeobecne známa skutočnosť, že štúdium na vysokej škole je v prípade úspešného ukončenia predpokladom uplatnenia sa na trhu práce a zabezpečenia si následného zamestnania, čo u navrhovateľky t.j. plnoletého dieťaťa v tomto konaní je už len krátke obdobie, kedy je možné, aby jej rodičia s týmto pomohli a to príspevkom na úhradu jej výdavkov. Súdom zvýšenie výživného o sumu 40,- € bolo podľa zistených rozhodných skutočností je odôvodnené vzhľadom na potreby plnoletého dieťaťa a príjmy a možnosti na strane povinného rodiča.

16. Týmto rozhodnutím dochádza k zmene posledného rozhodnutia o určení výživného a to Rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 5Pc/6/2018-65 zo dňa 25.7.2018 v spojení s Rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 8Cop/4/2019-210 zo dňa 5.4.2019.

17. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP a rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pretože účastníci trovy konania neuplatnili a zo spisu nevyplynuli okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznať náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní od doručenia na súde, ktorý ho vydal.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.